

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про інвестиційну діяльність

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, N 47, ст.646)

{Вводиться в дію Постановою ВР N 1561-XII ([1561-12](#)) від 18.09.91, ВВР, 1991, N 47, ст.647}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами N 1955-XII ([1955-12](#)) від 10.12.91, ВВР, 1992, N 10, ст.138 N [185/98-ВР](#) від 05.03.98, ВВР, 1998, N 33, ст.226 N 697-XIV ([697-14](#)) від 21.05.99, ВВР, 1999, N 31, ст.248 N 2899-III ([2899-14](#)) від 20.12.2001, ВВР, 2002, N 15, ст.100}

{Офіційне тлумачення Закону див. в Рішенні Конституційного Суду N 1-пн/2002 ([v001p710-02](#)) від 29.01.2002}

{Додатково див. Ухвалу Конституційного Суду N 3-уп/2002 ([va03u710-02](#)) від 14.03.2002}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами N 40-IV ([40-15](#)) від 04.07.2002, ВВР, 2002, N 36, ст.266 - зміни виключені у зв'язку з виключенням пункту 3 розділу VII цього Закону на підставі Закону N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005, N 380-IV ([380-15](#)) від 26.12.2002, ВВР, 2003, N 10-11, ст.86 N 762-IV ([762-15](#)) від 15.05.2003, ВВР, 2003, N 30, ст.247 N 1294-IV ([1294-15](#)) від 20.11.2003, ВВР, 2004, N 13, ст.181 N 1344-IV ([1344-15](#)) від 27.11.2003, ВВР, 2004, N 17-18, ст.250 N 1407-IV ([1407-15](#)) від 03.02.2004, ВВР, 2004, N 16, ст.238 N 2285-IV ([2285-15](#)) від 23.12.2004, ВВР, 2005, N 7-8, ст.162 N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005, ВВР, 2005, N 17, N 18-19, ст.267 N 3201-IV ([3201-15](#)) від 15.12.2005, ВВР, 2006, N 13, ст.110 N 3370-IV ([3370-15](#)) від 19.01.2006, ВВР, 2006, N 22, ст.184 N 1026-V ([1026-16](#)) від 16.05.2007, ВВР, 2007, N 34, ст.444 N 800-VI ([800-17](#)) від 25.12.2008, ВВР, 2009, N 19, ст.257 N 2367-VI ([2367-17](#)) від 29.06.2010, ВВР, 2010, N 34, ст.486 N 2518-VI ([2518-17](#)) від 09.09.2010, ВВР, 2011, N 4, ст.22 N 3038-VI ([3038-17](#)) від 17.02.2011, ВВР, 2011, N 34, ст.343 N 3461-VI ([3461-17](#)) від 02.06.2011, ВВР, 2011, N 51, ст.578 N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011, ВВР, 2012, N 36, ст.416 N 4220-VI ([4220-17](#)) від 22.12.2011, ВВР, 2012, N 29, ст.345 N 5080-VI ([5080-17](#)) від 05.07.2012, ВВР, 2013, N 29, ст.337 N 5463-VI ([5463-17](#)) від 16.10.2012 N 5492-VI ([5492-17](#)) від 20.11.2012 N 406-VII ([406-18](#)) від 04.07.2013}

{У тексті Закону слова "інвестиційна програма" та "інвестиційна програма (проект)" в усіх відмінках і числах замінено словами "інвестиційний проект" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

{У тексті Закону слова "центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики" в усіх відмінках замінено словами "центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку" у відповідному відмінку згідно із Законом N 5463-VI ([5463-17](#)) від 16.10.2012}

Цей Закон визначає загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності на території України.

Він спрямований на забезпечення рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності незалежно від форм власності, а також на ефективне інвестування економіки України, розвитку міжнародного економічного співробітництва та інтеграції. {Абзац другий преамбули із змінами, внесеними згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Інвестиції

Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект.

Такими цінностями можуть бути:

- кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери (крім векселів); {Абзац другий частини другої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}
- рухоме та нерухоме майно (будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності);
- майнові права інтелектуальної власності; {Абзац четвертий частини другої статті 1 в редакції Закону N 1407-IV ([1407-15](#)) від 03.02.2004}

- сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навиків та виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованих ("ноу-хау");
- права користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права;
- інші цінності.

Інвестиції у відтворення основних фондів і на приріст матеріально-виробничих запасів здійснюються у формі капітальних вкладень.

Стаття 2. Інвестиційна діяльність

1. Інвестиційною діяльністю є сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій.

2. Інвестиційна діяльність здійснюється на основі:

інвестування, здійснюваного громадянами, недержавними підприємствами, господарськими асоціаціями, спілками і товариствами, а також громадськими і релігійними організаціями, іншими юридичними особами, заснованими на колективній власності;

державного інвестування, у тому числі державної підтримки реалізації інвестиційних проектів відповідно до положень цього Закону, здійснюваного органами державної влади та органами влади Автономної Республіки Крим за рахунок коштів бюджетів, позабюджетних фондів і позичкових коштів, а також державними підприємствами і установами за рахунок власних і позичкових коштів; *{Абзац третьої частини другої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}*

інвестування, здійснюваного органами місцевого самоврядування; *{Частину другу статті 2 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}*

іноземного інвестування, здійснюваного іноземними громадянами, юридичними особами та державами;

спільного інвестування, здійснюваного громадянами та юридичними особами України, іноземних держав. *{Абзац частини другої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом N [1955-12](#) від 10.12.91}*

3. Інвестиційна діяльність забезпечується шляхом реалізації інвестиційних проектів і проведення операцій з корпоративними правами та іншими видами майнових та інтелектуальних цінностей.

Інвестиційний проект - це сукупність цілеспрямованих організаційно-правових, управлінських, аналітичних, фінансових та інженерно-технічних заходів, які здійснюються суб'єктами інвестиційної діяльності та оформлені у вигляді планово-розрахункових документів, необхідних та достатніх для обґрунтування, організації та управління роботами з реалізації проекту. Розробленню інвестиційного проекту може передувати розроблення проектної (інвестиційної) пропозиції.

Проектна (інвестиційна) пропозиція - це результат техніко-економічного дослідження інвестиційних можливостей, на підставі яких приймається рішення про реалізацію інвестиційного проекту, оформлений у вигляді пропозиції щодо ініціювання інвестиційного проекту. Розроблення проектної (інвестиційної) пропозиції є одним з етапів розроблення інвестиційного проекту.

Форма проектної (інвестиційної) пропозиції, на основі якої готується інвестиційний проект, для розроблення якого може надаватися державна підтримка, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у

сфері економічного розвитку ([z1308-12](#)). {Абзац четвертий частини третьої із змінами, внесеними згідно із Законом N 5463-VI ([5463-17](#)) від 16.10.2012}

Інвестиційний проект, для реалізації якого може надаватися державна підтримка, розробляється в порядку та за формою, затвердженими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку ([z1310-12](#)). {Абзац п'ятий частини третьої із змінами, внесеними згідно із Законом N 5463-VI ([5463-17](#)) від 16.10.2012}

Інвестиційний проект, для реалізації якого може надаватися державна підтримка, повинен містити:

резюме (мета проекту, напрями використання інвестицій, відповідність проекту стратегічним програмним документам держави, прогностні обсяги виробництва продукції (товарів, послуг), потреба в інвестиціях, необхідність забезпечення земельною ділянкою або правами на неї (оренда, суперфіцій, емфітевзис) для реалізації проекту, основні показники ефективності проекту, у тому числі енергоефективності, висновки експертизи відповідно до законодавства);

загальну характеристику стану та проблем, пов'язаних з розвитком об'єктів та суб'єктів інвестиційної діяльності (характеристика об'єктів та суб'єктів, продукції (товарів, послуг), результати аналізу ринків збуту продукції (товарів, послуг), аналізу конкурентного потенціалу суб'єкта, зокрема виявлення можливостей розвитку, загроз та проблем у діяльності);

організаційний план, плани маркетингової та виробничої діяльності;

план реалізації проекту (строк введення в дію основних фондів, кадрове забезпечення, організаційна структура та управління проектом, розвиток інфраструктури, заходи з охорони навколишнього природного середовища, джерела фінансування проекту і виплат за зобов'язаннями суб'єкта інвестиційної діяльності, гарантії та схема повернення інвестицій, якщо таке повернення передбачено проектом);

фінансовий план (оцінка фінансової та економічної спроможності проекту);

інформацію про ризики проекту, запобіжні заходи і страхування ризиків у випадках, передбачених законом;

прогноз економічного та соціального ефекту від реалізації проекту;

прогноз надходжень до бюджетів та державних цільових фондів;

пакет документів з обґрунтуванням оцінки впливу на навколишнє природне середовище.

Інвестиційний проект може містити додаткові відомості залежно від сфери діяльності, в якій передбачається реалізація проекту.

До інвестиційного проекту може включатися проект будівництва, розроблений відповідно до законодавства.

{Статтю 2 доповнено частиною третьою згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

4. Інвестиційна діяльність з цінними паперами провадиться у порядку, встановленому законодавством про цінні папери та фондовий ринок.

{Статтю 2 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

5. Державна підтримка реалізації інвестиційного проекту та проектної (інвестиційної) пропозиції надається в порядку, встановленому цим Законом.

{Статтю 2 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

Стаття 3. Інноваційна діяльність

1. Інноваційною діяльністю є сукупність заходів, спрямованих на створення, впровадження, поширення та реалізацію інновацій відповідно до Закону України "Про інноваційну діяльність" ([40-15](#)) з метою отримання комерційного та/або соціального ефекту, які здійснюються шляхом реалізації інвестицій, вкладених в об'єкти інноваційної діяльності.

{Частина перша статті 3 в редакції Закону N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

Стаття 4. Об'єкти інвестиційної діяльності

Об'єктами інвестиційної діяльності можуть бути будь-яке майно, в тому числі основні фонди і оборотні кошти в усіх галузях економіки, цінні папери (крім векселів), цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності, інші об'єкти власності, а також майнові права.

{Частина перша статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

Забороняється інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України, а також порушує права та інтереси громадян, юридичних осіб і держави, що охороняються законом.

Інвестування та фінансування будівництва об'єктів житлового будівництва з використанням недержавних коштів, залучених від фізичних та юридичних осіб, у тому числі в управління, може здійснюватися виключно через фонди фінансування будівництва, фонди операцій з нерухомістю, інститути спільного інвестування, а також шляхом емісії цільових облігацій підприємств, виконання зобов'язань за якими здійснюється шляхом передачі об'єкта (частини об'єкта) житлового будівництва. Інші способи фінансування будівництва таких об'єктів визначаються виключно законами.

{Статтю 4 доповнено частиною третьою згідно із Законом N 3201-IV ([3201-15](#)) від 15.12.2005; в редакції Закону N 2367-VI ([2367-17](#)) від 29.06.2010; із змінами, внесеними згідно із Законом N 3461-VI ([3461-17](#)) від 02.06.2011}

Стаття 5. Суб'єкти інвестиційної діяльності

1. Суб'єктами (інвесторами і учасниками) інвестиційної діяльності можуть бути громадяни і юридичні особи України та іноземних держав, а також держави. *{Частина перша статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом N [1955-12](#) від 10.12.91}*

Недержавні пенсійні фонди, інститути спільного інвестування, страховики та фінансові установи - юридичні особи публічного права здійснюють інвестиційну діяльність відповідно до законодавства, що визначає особливості їх діяльності. *{Частина першу статті 5 доповнено абзацом другим згідно із Законом N 2367-VI ([2367-17](#)) від 29.06.2010; із змінами, внесеними згідно із Законом N 5080-VI ([5080-17](#)) від 05.07.2012}*

2. Інвестори - суб'єкти інвестиційної діяльності, які приймають рішення про вкладення власних, позичкових і залучених майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування.

Інвестори можуть виступати в ролі вкладників, кредиторів, покупців, а також виконувати функції будь-якого учасника інвестиційної діяльності.

3. Учасниками інвестиційної діяльності можуть бути громадяни та юридичні особи України, інших держав, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень або на підставі доручення інвестора.

Стаття 6. Законодавство про інвестиційну діяльність

Відносини, що виникають при здійсненні інвестиційної діяльності на Україні, регулюються цим Законом, іншими законодавчими актами України.

Інвестиційна діяльність суб'єктів України за її межами регулюється законодавством іноземної держави, на території якої ця діяльність здійснюється, відповідними договорами

України, а також спеціальним законодавством України. {Частина друга статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом N [1955-12](#) від 10.12.91}

Особливості здійснення інвестиційної діяльності на території України суб'єктами інвестиційної діяльності, розташованими за межами України, а також цих суб'єктів і суб'єктів України в зонах вільного підприємництва на Україні визначаються спеціальним законодавством України.

II. ЗДІЙСНЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 7. Права суб'єктів інвестиційної діяльності

1. Всі суб'єкти інвестиційної діяльності незалежно від форм власності та господарювання мають рівні права щодо здійснення інвестиційної діяльності, якщо інше не передбачено законодавчими актами України.

Розміщення інвестицій у будь-яких об'єктах, крім тих, інвестування в які заборонено або обмежено цим Законом, іншими актами законодавства України, визнається невід'ємним правом інвестора і охороняється законом.

2. Інвестор самостійно визначає цілі, напрями, види й обсяги інвестицій, залучає для їх реалізації на договірній основі будь-яких учасників інвестиційної діяльності, у тому числі шляхом організації конкурсів і торгів.

3. За рішенням інвестора права володіння, користування і розпорядження інвестиціями, а також результатами їх здійснення можуть бути передані іншим громадянам та юридичним особам у порядку, встановленому законом. Взаємовідносини при такій передачі прав регулюються ними самостійно на основі договорів.

4. Для інвестування можуть бути залучені фінансові кошти у вигляді кредитів, випуску в установленому законодавством порядку цінних паперів і позик.

Майно інвестора може бути використано ним для забезпечення його зобов'язань. У заставу приймається тільки таке майно, яке перебуває у власності позичальника або належить йому на праві повного господарського відання, якщо інше не передбачено законодавчими актами України. Заставлене майно при порушенні заставних зобов'язань може бути реалізовано відповідно до чинного законодавства.

5. Інвестор має право володіти, користуватися і розпоряджатися об'єктами та результатами інвестицій, включаючи реінвестиції та торговельні операції на території України, відповідно до законодавчих актів України.

Для державних підприємств, що виступають інвесторами за межами України та яким відкрито іпотечний кредит, встановлюється гарантія по цих інвестиціях з боку держави.

{Абзац третій частини п'ятої статті 7 виключено на підставі Закону N [1955-12](#) від 10.12.91}

6. Інвестор має право на придбання необхідного йому майна у громадян і юридичних осіб безпосередньо або через посередників за цінами і на умовах, що визначаються за домовленістю сторін, якщо це не суперечить законодавству України, без обмеження за обсягом і номенклатурою.

Стаття 8. Обов'язки суб'єктів інвестиційної діяльності

1. Інвестор у випадках і порядку, встановлених законодавством України, зобов'язаний:

подати фінансовим органам декларацію про обсяги і джерела здійснюваних ним інвестицій;

одержати дозвіл на виконання будівельних робіт у випадках та порядку, встановлених Законом України "Про регулювання містобудівної діяльності" ([3038-17](#)); {Абзац третій частини першої статті 8 в редакції Закону N 3038-VI ([3038-17](#)) від 17.02.2011}

одержати письмовий звіт експертизи проекту будівництва у випадках та порядку, встановлених статтею 31 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" ([3038-17](#)); {Абзац четвертий частини першої статті 8 в редакції Закону N [185/98-ВР](#) від 05.03.98; із змінами, внесеними згідно із Законами N 1026-V ([1026-16](#)) від 16.05.2007, N 800-VI ([800-17](#)) від 25.12.2008; в редакції Закону N 3038-VI ([3038-17](#)) від 17.02.2011; із змінами, внесеними згідно із Законами N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011, N 4220-VI ([4220-17](#)) від 22.12.2011}

одержати позитивний висновок державної експертизи інвестиційного проекту у випадках та порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України. {Частину першу статті 8 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом N 3038-VI ([3038-17](#)) від 17.02.2011}

2. Суб'єкти інвестиційної діяльності зобов'язані:

додержувати державних норм і стандартів, порядок встановлення яких визначається законодавством України;

виконувати вимоги державних органів і посадових осіб, що пред'являються в межах їх компетенції;

подавати в установленому порядку бухгалтерську і статистичну звітність;

не допускати недобросовісної конкуренції і виконувати вимоги законодавства про захист економічної конкуренції; {Абзац п'ятий частини другої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1294-IV ([1294-15](#)) від 20.11.2003}

{Абзац шостий частини другої статті 8 виключено на підставі Закону N [1955-12](#) від 10.12.91}

сплачувати податки, збори (обов'язкові платежі) в розмірах та у порядку, визначених законами України. {Частину другу статті 8 доповнено абзацом згідно із Законом N 2899-III ([2899-14](#)) від 20.12.2001}

3. Для проведення господарської діяльності, яка підлягає ліцензуванню, учасники інвестиційної діяльності повинні одержати відповідну ліцензію, що видається в порядку, встановленому законодавством. {Частина третя статті 8 в редакції Закону N 3370-IV ([3370-15](#)) від 19.01.2006}

Стаття 9. Відносини між суб'єктами інвестиційної діяльності

Основним правовим документом, який регулює взаємовідносини між суб'єктами інвестиційної діяльності, є договір (угода).

Укладення договорів, вибір партнерів, визначення зобов'язань, будь-яких інших умов господарських взаємовідносин, що не суперечать законодавству України, є виключною компетенцією суб'єктів інвестиційної діяльності.

Інвестування та фінансування однієї квартири в об'єкті будівництва кількома інвесторами можливе виключно за умови укладення між ними договору в письмовій формі, в якому визначаються частка кожного інвестора та порядок внесення ним відповідної інвестиції. {Статтю 9 доповнено частиною згідно із Законом N 2367-VI ([2367-17](#)) від 29.06.2010}

Втручання державних органів та посадових осіб у реалізацію договірних відносин між суб'єктами інвестиційної діяльності зверх своєї компетенції не допускається.

Стаття 10. Джерела фінансування інвестиційної діяльності

1. Інвестиційна діяльність може здійснюватись за рахунок:

власних фінансових ресурсів інвестора (прибуток, амортизаційні відрахування, відшкодування збитків від аварій, стихійного лиха, грошові нагромадження і заощадження громадян, юридичних осіб тощо);

позичкових фінансових коштів інвестора (облігаційні позики, банківські та бюджетні кредити);

залучених фінансових коштів інвестора (кошти, одержані від продажу акцій, пайові та інші внески громадян і юридичних осіб);

бюджетних інвестиційних асигнувань;

безоплатних та благодійних внесків, пожертвувань організацій, підприємств і громадян.

III. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 11. Цілі державного регулювання інвестиційної діяльності

Державне регулювання інвестиційної діяльності здійснюється з метою реалізації економічної, науково-технічної і соціальної політики виходячи з цілей та показників економічного і соціального розвитку України, державних та регіональних програм розвитку економіки, державного і місцевих бюджетів, зокрема передбачених у них обсягів фінансування інвестиційної діяльності. *{Частина перша статті 11 в редакції Закону N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}*

При цьому створюються пільгові умови інвесторам, що здійснюють інвестиційну діяльність у найбільш важливих для задоволення суспільних потреб напрямках, насамперед соціальній сфері, технічному і технологічному вдосконаленні виробництва, створенні нових робочих місць для громадян, які потребують соціального захисту, впровадженні відкриттів і винаходів, в агропромисловому комплексі, в реалізації програм ліквідації наслідків Чорнобильської аварії, у виробництві будівельних матеріалів, в галузі освіти, культури, охорони культурної спадщини, охорони навколишнього середовища і здоров'я.

{Частина друга статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 40-IV ([40-15](#)) від 04.07.2002 - набуває чинності з 01.01.2003 року - дію зупинено на 2003 рік згідно із Законом N 380-IV ([380-15](#)) від 26.12.2002, дію зупинено на 2004 рік згідно із Законом N 1344-IV ([1344-15](#)) від 27.11.2003, дію зупинено на 2005 рік згідно із Законом N 2285-IV ([2285-15](#)) від 23.12.2004; із змінами, внесеними згідно із Законами N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005, N 2518-VI ([2518-17](#)) від 09.09.2010}

Стаття 12. Форми державного регулювання інвестиційної діяльності

1. Державне регулювання інвестиційної діяльності включає управління державними інвестиціями, а також регулювання умов інвестиційної діяльності і контроль за її здійсненням усіма інвесторами та учасниками інвестиційної діяльності.

2. Управління державними інвестиціями здійснюється органами державної влади та органами влади Автономної Республіки Крим та включає планування, визначення умов і виконання конкретних дій по інвестуванню бюджетних і позабюджетних коштів. *{Частина друга статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}*

3. Регулювання умов інвестиційної діяльності здійснюється шляхом:

{Абзац другий частини третьої статті 12 виключено на підставі Закону N 2899-III ([2899-14](#)) від 20.12.2001}

{Абзац третій частини третьої статті 12 виключено на підставі Закону N 2899-III ([2899-14](#)) від 20.12.2001}

подання фінансової допомоги у вигляді дотацій, субсидій, субвенцій, бюджетних позик на розвиток окремих регіонів, галузей, виробництв;

державних норм та стандартів;

заходів щодо розвитку та захисту економічної конкуренції; *{Абзац частини третьої статті 12 в редакції Закону N 1294-IV ([1294-15](#)) від 20.11.2003}*

роздержавлення і приватизації власності;

визначення умов користування землею, водою та іншими природними ресурсами;
політики ціноутворення;

проведення державної експертизи інвестиційних проектів; {Абзац десятий частини третьої статті 12 в редакції Закону N [185/98-ВР](#) від 05.03.98; із змінами, внесеними згідно із Законами N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011, N 4220-VI ([4220-17](#)) від 22.12.2011}

інших заходів.

Стаття 12-1. Державна підтримка та стимулювання інвестиційної діяльності

1. Напрями інвестиційної діяльності, за якими надається державна підтримка, визначаються програмними документами, затвердженими в установленому законодавством порядку.

Державна підтримка інвестиційної діяльності передбачає участь держави у розробленні та/або реалізації інвестиційних проектів.

Державна підтримка для реалізації інвестиційних проектів надається, зокрема, шляхом:

фінансування реалізації інвестиційних проектів за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів;

співфінансування інвестиційних проектів з державного та місцевих бюджетів;

надання відповідно до законодавства для реалізації інвестиційних проектів державних і місцевих гарантій з метою забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єкта господарювання та кредитування за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів;

повної або часткової компенсації за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів відсотків за кредитами суб'єктів господарювання для реалізації інвестиційних проектів;

застосування інших форм, передбачених цим Законом.

Державна підтримка для розроблення інвестиційного проекту надається виключно у разі наявності проектної (інвестиційної) пропозиції шляхом фінансування або співфінансування за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів.

2. Державна підтримка для розроблення або реалізації інвестиційних проектів надається виключно після державної реєстрації проектних (інвестиційних) пропозицій або інвестиційних проектів та оцінки їх економічної ефективності, яка проводиться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, протягом одного місяця у порядку та згідно з критеріями ([684-2012-п](#)), встановленими Кабінетом Міністрів України.

Державна підтримка для розроблення або реалізації інвестиційного проекту не може бути надана у разі наявності хоча б одного негативного експертного висновку за результатами проведення зазначеної оцінки.

3. Відбір проектних (інвестиційних) пропозицій та інвестиційних проектів, для розроблення або реалізації яких надається державна підтримка, здійснюється на конкурсній основі на підставі даних Державного реєстру інвестиційних проектів та проектних (інвестиційних) пропозицій, а також експертних висновків за результатами проведення експертної оцінки їх економічної ефективності.

Перелік документів, що подаються для такого відбору, а також порядок та критерії відбору і визначення форми надання державної підтримки для розроблення або реалізації відповідних інвестиційних проектів встановлюються Кабінетом Міністрів України.

До зазначених документів можуть додаватися результати незалежної експертизи проектної (інвестиційної) пропозиції та інвестиційного проекту, проведеної за рахунок коштів суб'єкта інвестиційної діяльності.

4. Основні принципи надання державної підтримки для розроблення або реалізації інвестиційних проектів визначаються законом.

Надання такої державної підтримки здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

5. Суб'єкт інвестиційної діяльності, якому надано державну підтримку для розроблення або реалізації інвестиційного проекту, приводить у відповідність із показниками державного бюджету на планований бюджетний період та прогнозом Державного бюджету України на наступні за планованим два бюджетні періоди плани своєї діяльності на планований і наступні за планованим два бюджетні періоди, що включають заходи для розроблення або з реалізації інвестиційних проектів.

6. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, на підставі поданих суб'єктами інвестиційної діяльності відомостей щодо наданої їм державної підтримки і даних Державного реєстру інвестиційних проектів та проектних (інвестиційних) пропозицій забезпечує здійснення моніторингу та аналізу ефективності використання державної підтримки інвестиційної діяльності у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку. *{Абзац перший частини шостої статті 12-1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5463-VI ([5463-17](#)) від 16.10.2012}*

Результати такого аналізу використовуються органами виконавчої влади під час складання проекту Державного бюджету України на наступний рік, а також для формування пропозицій до Державного бюджету України на наступні бюджетні періоди щодо видатків, спрямованих на підтримку інвестиційної діяльності.

{Закон доповнено статтею 12-1 згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

Стаття 12-2. Державна реєстрація інвестиційних проектів

та проектних (інвестиційних) пропозицій

1. Державна реєстрація інвестиційних проектів, для реалізації яких може надаватися державна підтримка, та проектних (інвестиційних) пропозицій, на основі яких готуються інвестиційні проекти, для розроблення яких може надаватися державна підтримка, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, на підставі позитивного висновку експертної оцінки їх економічної ефективності.

2. Суб'єктом інвестиційної діяльності для державної реєстрації інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, подаються такі документи:

1) заява про розгляд інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції за формою ([z1602-12](#)), затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку; *{Пункт 1 частини другої статті 12-2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5463-VI ([5463-17](#)) від 16.10.2012}*

2) копія інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції, що прошита, пронумерована, засвідчена підписом уповноваженої особи суб'єкта інвестиційної діяльності, а також печаткою (для юридичної особи);

3) нотаріально засвідчені копії свідоцтва про державну реєстрацію та установчих документів (для юридичної особи - резидента);

4) довідка органу доходів і зборів за місцем реєстрації суб'єкта інвестиційної діяльності як платника податків про стан розрахунків з державним бюджетом (для юридичної особи - резидента); {Пункт 4 частини другої статті 12-2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 406-VII ([406-18](#)) від 04.07.2013}

5) копії документа, що посвідчує особу, та довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган доходів і зборів і мають відповідний запис у безконтактному електронному носії паспорта громадянина України) з наданням оригіналів зазначених документів (для фізичної особи - резидента); {Пункт 5 частини другої статті 12-2 із змінами, внесеними згідно із Законами N 5492-VI ([5492-17](#)) від 20.11.2012, N 406-VII ([406-18](#)) від 04.07.2013}

6) документи, що свідчать про реєстрацію (утворення) іноземної юридичної особи у державі її місцезнаходження, зокрема витяги з торговельного, банківського або судового реєстру, засвідчені відповідно до законодавства держави їх видачі, перекладені українською мовою та легалізовані у консульській установі України (якщо інше не передбачено міжнародними договорами України) або засвідчені у посольстві відповідної держави в Україні та легалізовані в центральному органі виконавчої влади з питань забезпечення реалізації державної політики у сфері зовнішніх зносин України (якщо учасником реалізації інвестиційного проекту є юридична особа - нерезидент);

7) видані в установленому порядку експертні висновки щодо інвестиційного проекту, у тому числі дозволи та позитивні висновки за результатами експертизи відповідно до статей 8 і 15 цього Закону, а також свідоцтво про його державну реєстрацію як інноваційного або пріоритетного інноваційного відповідно до Закону України "Про інноваційну діяльність" ([40-15](#)) (у разі державної реєстрації інвестиційного проекту).

3. У випадках, установлених законом, за запитом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, суб'єктом інвестиційної діяльності подаються також інші документи, необхідні для розгляду інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції, залежно від можливих форм надання державної підтримки.

4. Строк розгляду поданих для державної реєстрації інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції документів не повинен перевищувати одного місяця з дня їх надходження.

5. Після державної реєстрації інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, видає суб'єкту інвестиційної діяльності витяг з Державного реєстру інвестиційних проектів та проектних (інвестиційних) пропозицій.

6. Інформація про державну реєстрацію інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції оприлюднюється шляхом розміщення відповідного витягу з Державного реєстру інвестиційних проектів та проектних (інвестиційних) пропозицій на офіційному сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, протягом одного місяця з дня державної реєстрації.

7. Витяг з Державного реєстру інвестиційних проектів та проектних (інвестиційних) пропозицій щодо обсягів та форм надання державної підтримки інвестиційної діяльності на наступні бюджетні періоди використовується для формування індикативних прогнозних видатків Державного бюджету України на відповідні періоди.

8. Ведення Державного реєстру інвестиційних проектів та проектних (інвестиційних) пропозицій здійснюється у порядку ([650-2012-п](#)), встановленому Кабінетом Міністрів України.

9. Строк дії державної реєстрації інвестиційного проекту та проектної (інвестиційної) пропозиції припиняється у разі завершення реалізації або розроблення інвестиційного проекту та/або за поданням суб'єкта інвестиційної діяльності, або якщо протягом більш як трьох років такий проект або пропозицію не обрано під час проведення конкурсного відбору для надання державної підтримки, після чого відповідний запис у Державному реєстрі інвестиційних проектів та проектних (інвестиційних) пропозицій анулюється.

10. Державна реєстрація інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції не передбачає будь-яких зобов'язань щодо надання державної підтримки за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів.

11. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, забезпечує збереження ним конфіденційної інформації, пов'язаної з інвестиційними проектами. {Закон доповнено статтею 12-2 згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

Стаття 13. Порядок прийняття рішень щодо державних інвестицій

{Назва статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

1. Рішення щодо державних інвестицій приймаються на основі прогнозів економічного і соціального розвитку держави, схем розвитку і розміщення продуктивних сил, державних цільових програм та техніко-економічних обґрунтувань, що визначають доцільність цих інвестицій. {Частина перша статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

{Частина другу статті 13 виключено на підставі Закону N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

3. Верховна Рада України затверджує у складі Основних напрямів економічного і соціального розвитку держави обсяги державних інвестицій, здійснюваних за рахунок коштів державного бюджету. {Частина третя статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

Стаття 14. Порядок розміщення державного замовлення на виконання робіт у капітальному будівництві

1. Однією із форм реалізації державних інвестицій є державне замовлення на виконання робіт у капітальному будівництві. {Частина перша статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

2. Державне замовлення розміщується, як правило, на конкурсній основі з урахуванням економічної вигідності цих замовлень для підприємств та організацій.

3. Прийняття в експлуатацію об'єктів державного замовлення провадиться в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України. {Частина третя статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

Стаття 15. Державна експертиза інвестиційних проектів

1. Обов'язковій державній експертизі підлягають інвестиційні проекти, що реалізуються із залученням бюджетних коштів, коштів державних підприємств, установ та організацій, а також за рахунок кредитів, наданих під державні гарантії.

2. Державна експертиза інвестиційних проектів проводиться в порядку ([701-2011-п](#)), встановленому Кабінетом Міністрів України.

3. Державна експертиза інвестиційних проектів повинна враховувати нормативи з питань санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, екології, охорони праці, енергозбереження, пожежної, техногенної, ядерної та радіаційної безпеки. {Статтю 15 доповнено частиною третьою згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

{Стаття 15 із змінами, внесеними згідно із Законами N [1955-12](#) від 10.12.91, N [185/98-ВР](#) від 05.03.98, N 1026-V ([1026-16](#)) від 16.05.2007, N 800-VI ([800-17](#)) від 25.12.2008, N 2367-VI ([2367-17](#)) від 29.06.2010; в редакції Закону N 3038-VI ([3038-17](#)) від 17.02.2011}

Стаття 16. Регулювання інвестиційної діяльності Верховною Радою Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування *{Назва статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}*

Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування у межах своїх повноважень здійснюють регулювання інвестиційної діяльності на своїй території, в тому числі шляхом погодження питань про створення виробничих і соціальних об'єктів, використання природних ресурсів суб'єктами інвестиційної діяльності.

{Частина другу статті 16 виключено на підставі Закону N [1955-12](#) від 10.12.91}

{Текст статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

Стаття 17. Ціноутворення в інвестиційній діяльності

Вартість продукції, робіт і послуг у процесі інвестиційної діяльності визначається за вільними цінами і тарифами, в тому числі за підсумками конкурсів (торгів), а у випадках, передбачених законодавчими актами, за державними фіксованими та регульованими цінами і тарифами.

Вартість будівництва визначається з використанням національних стандартів з ціноутворення, які є обов'язковими при здійсненні будівництва об'єктів із залученням коштів Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим, місцевих бюджетів, а також коштів державних та комунальних підприємств, установ та організацій.

{Частина друга статті 17 в редакції Закону N 185/98-ВР ([185/98-ВР](#)) від 05.03.98; із змінами, внесеними згідно із Законом N 4218-VI ([4218-17](#)) від 22.12.2011}

IV. ГАРАНТІЇ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І ЗАХИСТ ІНВЕСТИЦІЙ

Стаття 18. Гарантії прав суб'єктів інвестиційної діяльності

1. Держава гарантує стабільність умов здійснення інвестиційної діяльності, додержання прав і законних інтересів її суб'єктів.

Умови договорів, укладених між суб'єктами інвестиційної діяльності, зберігають свою чинність на весь строк дії цих договорів і у випадках, коли після їх укладення законодавством (крім податкового, митного та валютного законодавства, а також законодавства з питань ліцензування певних видів господарської діяльності) встановлено умови, що погіршують становище суб'єктів або обмежують їх права, якщо вони не дійшли згоди про зміну умов договору. *{Абзац другий частини першої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2899-III ([2899-14](#)) від 20.12.2001}*

2. Державні органи та їх посадові особи не мають права втручатися в діяльність суб'єктів інвестиційної діяльності, крім випадків, коли таке втручання допускається чинним законодавством і здійснюється в межах компетенції цих органів та посадових осіб.

Ніхто не має права обмежувати права інвесторів у виборі об'єктів інвестування, за винятком випадків, передбачених цим Законом.

У разі прийняття державними або іншими органами актів, що порушують права інвесторів і учасників інвестиційної діяльності, збитки, завдані суб'єктам інвестиційної діяльності, підлягають відшкодуванню у повному обсязі цими органами. Спори про відшкодування збитків розв'язуються судом. *{Абзац третій частини другої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом N 762-IV ([762-15](#)) від 15.05.2003}*

Стаття 19. Захист інвестицій

1. Захист інвестицій - це комплекс організаційних, технічних та правових заходів, спрямованих на створення умов, які сприяють збереженню інвестицій, досягненню цілі внесення інвестицій, ефективній діяльності об'єктів інвестування та реінвестування, захисту законних прав та інтересів інвесторів, у тому числі права на отримання прибутку (доходу) від інвестицій.

Держава гарантує захист інвестицій незалежно від форм власності, а також іноземних інвестицій. Захист інвестицій забезпечується законодавством України, а також міжнародними договорами України. Інвесторам, у тому числі іноземним, забезпечується рівноправний режим, що виключає застосування заходів дискримінаційного характеру, які могли б перешкодити управлінню інвестиціями, їх використанню та ліквідації, а також передбачаються умови і порядок вивозу вкладених цінностей і результатів інвестицій.

З метою забезпечення сприятливого та стабільного інвестиційного режиму держава встановлює державні гарантії захисту інвестицій.

Державні гарантії захисту інвестицій - це система правових норм, які спрямовані на захист інвестицій та не стосуються питань фінансово-господарської діяльності учасників інвестиційної діяльності та сплати ними податків, зборів (обов'язкових платежів). Державні гарантії захисту інвестицій не можуть бути скасовані або звужені стосовно інвестицій, здійснених у період дії цих гарантії. *{Абзац четвертий частини першої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2899-III ([2899-14](#)) від 20.12.2001}*

{Частина перша статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом N [1955-12](#) від 10.12.91; в редакції Закону N 697-XIV ([697-14](#)) від 21.05.99} *{Офіційне тлумачення частини першої статті 19 див. в Рішенні Конституційного Суду N 1-рп/2002 ([v001p710-02](#)) від 29.01.2002}*

2. Інвестиції не можуть бути безоплатно націоналізовані, реквізовані або до них не можуть бути застосовані заходи, тотожні за наслідками. Такі заходи можуть застосовуватися лише на основі законодавчих актів України з відшкодуванням інвестору в повному обсязі збитків, заподіяних у зв'язку з припиненням інвестиційної діяльності. Порядок відшкодування збитків інвестору визначається в зазначених актах.

Внесені або придбані інвесторами цільові банківські вклади, акції та інші цінні папери, платежі за набуте майно або за орендні права у разі вилучення відповідно до законодавчих актів України відшкодовуються інвесторам, за винятком сум, що виявилися використаними або втраченими в результаті дій самих інвесторів або вчинених за їх участю.

3. Спори, що виникають в результаті здійснення інвестиційної діяльності, розглядаються відповідно судом або третейським судом. *{Частина третя статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом N 762-IV ([762-15](#)) від 15.05.2003}*

4. Інвестиції можуть, а у випадках, передбачених законодавством, мають бути застраховані.

Стаття 20. Відповідальність суб'єктів інвестиційної діяльності

При недодержанні договірних зобов'язань суб'єкти інвестиційної діяльності несуть майнову та іншу відповідальність, передбачену законодавством України і укладеними договорами.

Сплата штрафів і неустойок за порушення умов договорів, а також відшкодування завданих збитків не звільняють винну сторону від виконання зобов'язань, якщо інше не передбачено законом або договором.

Стаття 21. Умови припинення інвестиційної діяльності

Зупинення або припинення інвестиційної діяльності провадиться за рішенням:

інвесторів, при цьому інвестори відшкодовують збитки учасникам інвестиційної діяльності;

правомочного державного органу.

Рішення державного органу про зупинення або припинення інвестиційної діяльності може бути прийнято з таких причин:

якщо її продовження може призвести до порушення встановлених законодавством санітарно-гігієнічних, архітектурних, екологічних та інших норм, прав та інтересів громадян, юридичних осіб і держави, що охороняються законом;

оголошення в установленому законом порядку інвестора банкрутом внаслідок неплатоспроможності;

стихійного лиха;

запровадження надзвичайного стану.

Стаття 22. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві про інвестиційну діяльність України, то застосовуються правила міжнародного договору.

Голова Верховної Ради України

Л. КРАВЧУК

м. Київ, 18 вересня 1991 року
N 1560-XII